

La Franja de Ponent, sota pal·li

El trasllat de les obres d'art del bisbat de Lleida provinents de parròquies de la Franja de Ponent està a punt de consumir-se. Les autoritats catalanes han reaccionat massa tard a l'ordre.

ANNA SAEZ

La decisió vaticana de segregar el bisbat de Lleida amagava una motivació política que anava més enllà d'una reordenació territorial de la jurisdicció espiritual. Només cal veure la manera estratègica com va aplicar-se el decret Ilerdensis-Barbastrensis de Finium Mutatione: el 15 de juny de 1995 passaven a dependre de l'artificial diòcesi de Barbastro-Montsó les parròquies de parla castellana per tal que tres anys després la incorporació de les parròquies catalanoparlants, que sempre s'havien oposat a moure els límits diocesans, resultés menys traumàtica. Feta la llei, feta la trampa. Amb la Franja sota pal·li, Lajos Kada, el polèmic nunci vaticà a Espanya que ja s'havia donat a conèixer a Catalunya demanant més misses en castellà i menys conferències episcopals catalanes, filtrava a la premsa aragonesa el text d'un concís decret amb el qual es pretén esborrar 800 anys d'història comuna.

Certs sectors aragonesos havien reivindicat amb insistència que l'art del Museu

Diocesà de Lleida originari de parròquies que administrativament pertanyen a Osca anés a Barbastro. Aquesta pretensió desatén els més elementals criteris de la Unesco, que recomana no desmembrar les col·leccions museístiques. Potser per això Catalunya va adoptar una actitud passiva i no es va adonar que al darrere d'aquesta exigència hi havia una vasta operació política que s'havia iniciat amb la segregació del bisbat de Lleida i que el decret del nunci podria consumir.

Ha estat una lluita desigual. La diòcesi de Barbastro-Montsó ha tingut al darrere de manera explícita la Diputació General d'Aragó (DGA) i una premsa molt bel·ligerant, i de manera implícita el govern central (del Partit Popular, com també la DGA) i la Conferència Episcopal Espanyola. Al bisbat de Lleida el suport institucional li ha arribat a misses dites, quan tot estava dat i beneït. Però no tot ha estat culpa dels polítics. El titular de la diòcesi, Ramon Malla, s'havia cansat d'utilitzar expressions del tipus "no s'ha de tirar més llenya al foc", "dos no es ba-

Ramon Malla, bisbe de Lleida, ha viatjat a Roma per intentar evitar el trasllat d'obres d'art al bisbat de Barbastro.

rallen si un no vol" o "el Vaticà té l'última paraula". Ara només li queda l'esperança d'invocar el papa i se n'ha hagut d'anar a corre-cuita a Roma per tal d'evitar el que des del món de l'art ja s'ha qualificat de "desastre".

Malla no és l'únic que paga amb presses la deixadesa institucional, que no solament no ha combatut les reivindicacions aragoneses, sinó que els ha donat un argument amb l'ancestral abandó del Museu Diocesà, que durant més de cent anys ha guardat les obres en un magatzem. El

24 de desembre de 1997 s'inaugurava l'exposició permanent *Proemium* a l'església de Sant Martí de Lleida, un precipitat intent de dignificar aquest obscur passat. La col·lecció mostra sense falsos límits fronterers obres d'art de tots els períodes i totes les parròquies. Al cap i a la fi, si Montsó, posem per cas, lluita l'espectacular retaule de Sant Antoni Abat és perquè prèviament Felip V (sempre ha d'acabar sortint) ens va desmantellar la Seu Vella. O és que d'això ningú no se'n recorda?